

Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosto	§ 59	16.06.2020
Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosto	§ 85	17.11.2020
Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosto	§ 41	18.05.2021

TERVEYDENSUOJELULAIN 27§:N MUKAISEN KÄYTTÖKIELLON ASETTAMINEN
PALVELUKOTI APILAN 3. KERROKSELLE / KÄYTTÖKIELLON PURKAMINEN /
TERVEYDENSUOJELULAIN 27§:N MUKAINEN MÄÄRÄYS TERVEYSHAITAN
SELVITTÄMISESTÄ SEKÄ PÄÄTÖS KÄYTTÖKIELLON ASETTAMISESTA

526/11.02.03/2020

YTERJOLJ 16.06.2020 § 59

Valmistelija johtava terveystarkastaja Tarja Pesonen:

Asianosaiset:

- 1) Kemin kaupunki, Kehitysvammapalvelut, Sankarinkatu 7, 94100 Kemi
- 2) Kiinteistö Oy Itätuuli, Valtakatu 34, 94100 Kemi

Palvelukoti Apilassa, Suojalanpolku 10, 94200 Kemi, on suoritettu viime vuosien aikana useita tarkastuksia vesivahinkojen ja sisäilma-oireiluiden vuoksi. Vuonna 2016 on Palvelukoti Apilan kosteusvaurioita ja sisäilma-asioita käsitelty Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaostossa. Tuolloin jaosto määräsi KOy Itätuulen korjaamaan kosteusvauriot.

KOy Itätuuli on tehnyt korjauksia omistamassaan kiinteistössä Palvelukoti Apilassa, mutta ne ovat osoittautuneet riittämättömiksi. Viimeisimmällä tarkastuksella 18.5.2020 havaittiin selkeitä kosteusvaurioon viittaavia jälkiä palvelukodin kolmannen kerroksen käytävän sisäkatossa. Terveystarkastajan tarkastus huomioiden sekä asukkaiden ja henkilökunnan oireiluiden perusteella voidaan todeta, että Palvelukoti Apilan kolmannessa kerroksessa on terveydensuojelulain 1 § 2.momentissa tarkoitettu terveystarkastus.

Tarkastuksissa ja Palvelukoti Apilasta tulleissa yhteydenotoissa on epäilty asukkaiden ja työntekijöiden oireiluiden johtuvan sisäilmasta. Epäilyä vahvistaa se, että kattovuotoja on esiintynyt toistuvasti korjauksista huolimatta.

LIITTEET:

Apilasta yhteenveto, 8.6.2020 sähköpostitse sosiaaliohjaaja, lähiesimies xxx
Työterveyslääkärin lausunto / palvelukoti Apila 3.6.2020

Asumisterveysasetuksen mukaan toimenrajan ylittymisenä pidetään korjaamatonta kosteusvauriota, vaikka mikrobikasvustoa ei välttämättä ole ehtinyt muodostua. Toimenpiderajaa käytetään terveydensuojeluvalvonnassa kynnyksarvona sille, milloin terveyshaitan selvittämiseksi ja tarvittaessa rajoittamiseksi on ryhdyttävä toimenpiteisiin. Rajan ylittyessä se kenen vastuulla haitta on, tulee ryhtyä terveydensuojelulain 27 §:n tai 51 §:n mukaisiin toimenpiteisiin terveyshaitan selvittämiseksi ja tarvittaessa poistamiseksi tai rajoittamiseksi. Terveydensuojeluviranomainen voi terveydensuojelulain 27 §:n mukaisesti määrätä vastuullisen tahon korjaamaan terveyshaittaa aiheuttava olosuhde tai määrätä tilalle käyttökielto tai sen käytön rajoittaminen. Ennen kiellon ja/tai määräyksen antamista terveydensuojeluviranomainen on kuullut sekä kiinteistön omistajana KOy Itätuulta että toiminnanharjoittajana Kemin kaupungin sosiaalitoimea.

LIITTEET:

KOy Itätuuli vastine kuulemiseen, 6.6.2020

Kemin kaupungin sosiaalitoimen vastine kuulemiseen, 5.6.2020

KOy Itätuuli on vastineessaan ilmoittanut kattovesivahingon korjaussuunnittelusta vastaavan Finnish Consulting Group Oy, joka vastineen mukaan ei ehdi ottamaan toimeksiantoa työn alle. Lisäksi KOy Itätuuli on teettänyt sisäilmamittauksia, joista tulokset liitteenä. Näyteenottoa ei ole tehnyt terveydensuojelulain 49 §:n mukainen asiantuntija. Näyte on tutkittu Ruokaviraston hyväksymässä laboratoriossa akkreditoitulla menetelmällä. Asumisterveysasetuksen mukaan yksinomaan ilmanäytteiden tavanomaisten tulosten perusteella ei voida sulkea pois rakenteiden mikrobivaurion mahdollisuutta, eikä sisäilmanäytteitä voida siten käyttää osoittamaan tutkittavan tilan olevan kunnossa. Myös pelkkä VOC-mittaus on yksinään riittämätön keino selvittää sisäilmaongelmia. Se on vain apukeino kokonaisvaltaisessa tutkimuksessa. Palvelukoti Apilan kolmannessa kerroksessa ei ole suoritettu ulkopuolisen asiantuntijan toimesta kokonaisvaltaista kuntotutkimusta.

LITTEET:

Tulkinta ja tilastovertailu sisäilman VVOC- ja VOC-analyysistä / Osi-
tum projekti 3174320 /28.5.2020

Asumisterveysasetusta sovellettaessa terveyshaitta on arvioitava kokonaisuutena siten, että altisteen toimenpiderajaa sovellettaessa otetaan huomioon altistumisen todennäköisyys, toistuvuus ja kesto, mahdollisuudet välttyä altistumiselta tai poistaa haitta sekä poistamisesta aiheutuvat olosuhteet ja muut vastaavat tekijät.

Palvelukoti Apilassa oleskelee ympärivuorokautisesti kuusi asukasta sekä työskentelee vuoroissa työntekijöitä. Palvelukodissa hoito on ympärivuorokautista. Työterveyshuolto on ottanut kantaa, että vaikeimmin oireileville työntekijöille tulisi tarjota mahdollisuus

vaihtoehtoisiin työtiloihin. Tätä mahdollisuutta asukkailla ei ole. Palvelukodin tilanne ei ole ollut lyhytaikainen, sillä vuosien saatossa on kolmannessa kerroksessa havaittu useita kattovuotoja eikä tilannetta ole saatu korjattua pysyvästi. Terveysturvallisuudesta ei voida lähteä enää oletuksesta, että kyseessä olisi lyhytkestoinen häiriötilanne. Viranomaisen on antanut kiinteistön omistajalle korjauskehotuksia, jotka eivät ole tuottaneet tyydyttävää tulosta. Näiden perustelujen vuoksi terveysturvallisuusviranomaisen tulee ryhtyä pakottavampiin toimenpiteisiin.

Sovelletut oikeusohjeet:

Terveysturvallisuuslaki (763/1994) §:t 1, 2, 26, 27, 44, 45, 46, 49a, 49d, 51 ja 56

Terveysturvallisuusasetus (1280/1994) §:t 15, 16 ja 17

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus asunnon ja muun oleskelutilan terveysturvallisista olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista (545/2015) §:t 1, 2, 3, 4, 15, 20 ja 21

Hallintolaki (434/2003) §:t 31, 32, 33, 34, 36, 44, 45 ja 46

YMPÄRISTÖPÄÄLLIKÖ AAPO MÄENPÄÄ:

Palvelukoti Apilan kolmannen kerroksen tilat, os. Suojalanpolku 10, 94200 Kemi, asetetaan terveysturvallisuuslain 27 §:n mukaisesti käyttökieltoon 1.8.2020 alkaen. Käyttökielto on voimassa niin kauan kuin terveyshaittaa aiheuttavat tekijät on poistettu.

KOy Itätuulen tulee toimittaa korjaussuunnitelma Meri-Lapin ympäristöterveysvalvontaan, os. Urheilukatu 4, 95400 Tornio, ennen mahdollisten korjaustöiden aloittamista.

Päätös on voimassa mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

MERI-LAPIN YMPÄRISTÖTERVEYS- JA JOUKKOLIIKENNEJAOSTO:

Hyväksyttiin.

LISÄTIEDOT: johtava terveystarkastaja Tarja Pesonen, 040 568 1694

TÄYTÄNTÖÖNPANO: Muutoksenhakuna hallintovalitus

Otteet:

Kemin kaupunki, Kehitysvamma palvelut, Sankarikatu 7, 94100 Kemi
Kiinteistö Oy Itätuuli, Valtakatu 34, 94100 Kemi

Valmistelija johtava terveystarkastaja Tarja Pesonen:

Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosto on päätöksellään asettanut Palvelukoti Apilan kolmannen kerroksen tilat käyttökieltoon. Kiinteistön omistajana on Kiinteistö Oy Itätuuli ja tiloissa toiminnanharjoittajana on ollut Kemin kaupungin kehitysvammapalvelut.

Kemin kaupungin kehitysvammapalvelut on poistanut kolmannelta kerroksesta toimintansa ennen käyttökiellon aloituspäivämäärää. KOy Itätuuli / xxx on toimittanut ympäristöterveysvalvontaan korjaussuunnitelman ja kattovesivahinkoraportin. Lisäksi xxx on toimittanut lokakuun lopulla pidetyn lopputarkastuspalaverin muistion ympäristöterveysvalvontaan.

LIITTEET

Korjaussuunnitelma
Kattovesivahinkoraportti
Muistio lopputarkastuksesta
Saatujen selvitysten ja loppukatselmuksen perusteella palvelutalo Apilan kolmannen kerroksen tilat ovat jälleen käyttötarkoitukseensa sopivia. Terveyshaittaa aiheuttanut tilanne on korjattu.

Sovelletut oikeusohjeet:
Terveystarkastuslaki (763/1994) §:t 27 ja 56

YMPÄRISTÖPÄÄLLIKKÖ AAPO MÄENPÄÄ:

Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosto poistaa välittömästi Palvelukoti Apilan kolmatta kerrosta, os. Suojalanpolku 10, 94200 Kemi, koskevan käyttökiellon.

Päätös on voimassa mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

MERI-LAPIN YMPÄRISTÖTERVEYS- JA JOUKKOLIIKENNEJAOSTO:

Hyväksyttiin ja pidettiin pöytäkirja kokouksessa tarkastettuna tämän asian osalta.

LISÄTIEDOT:

TÄYTÄNTÖÖNPANO: Muutoksenhakuna hallintovalitus

Otteet:

Valmistelija johtava terveystarkastaja Tarja Pesonen:

Asianosaiset:

- 1) Kemin kaupunki, kehitysvammapalvelut, Sankarikatu 7, 94100 Kemi
- 2) Kiinteistö Oy Itätuuli, Valtakatu 34, 94100 Kemi

Palvelukoti Apilassa, Suojalanpolku 10, 94200 Kemi, on tehty terveydensuojelulain mukainen tarkastus 29.4.2021 kohteesta tulleen kattovahinkoilmoituksen perusteella. Tarkastuksella havaittiin kolmannen kerroksen käytävän katossa huoneiden 315 ja 318 välillä selkeä kosteusvauriojälki. Lisäksi asukashuoneessa 318 oli aistittavissa maakellarimaista hajua. Palvelukoti Apila oli siirtänyt huoneen 318 asukkaan kerroksen muihin tiloihin.

Palvelukoti Apilassa on tehty useita tarkastuksia kattovesivahinkojen ja sisäilmaoireiluiden vuoksi. Viimeksi terveystarkastuksia on käsitelty viime vuonna Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaostossa käyttökiellon määrittämiseksi ja sen purkamiseksi. KOy Itätuuli on tehnyt Palvelukoti Apilassa korjauksia, mutta ne ovat yhä osoittautuneet riittämättömiksi, koska kattovuotoja tapahtuu kiinteistössä vuosittain.

Asumisterveysasetuksen mukainen toimenpideraja ylittyy korjaamattomalla kosteusvauriolla. Toimenpideraja on puolestaan kynnyksarvo sille, milloin terveyshaitan selvittämiseksi ja tarvittaessa rajoittamiseksi sen jonka vastuulla haitta on ryhdyttävä toimenpiteisiin. Terveystarkastusviranomaisen voi terveydensuojelulain 27 §:n mukaisesti määrätä vastuullisen tahon korjaamaan terveyshaittaa aiheuttava olosuhde tai määrätä tilalle käyttökielto tai sen käytön rajoittaminen. Lisäksi voidaan antaa määräys rakenteen kuntotutkimuksen suorittamisesta. Ennen mahdollisen päätöksen tekemistä, on asianosaisia kuultava. Ympäristöterveysvalvonta on kuullut asianosaisina Kemin kaupungin kehitysvammapalveluita ja KOy Itätuulta.

LIITTEET

Vastineet:

Kemin kaupunki, Kehitysvammapalvelut, Sankarikatu 7, 94100 Kemi
Kiinteistö Oy Itätuuli, Valtakatu 34, 94100 Kemi

Kemin kaupungin vastineessa ilmoitetaan, että se tulee järjestämään toiminnan korvaavissa tiloissa, mikäli tilan käyttöä rajoitetaan tai käyttö kielletään. Vastineessa kerrotaan, että työterveyslääkärin vuonna 2020 laatima terveydellisen merkityksen arviointi on edelleen voimassa.

KOy Itätuulen vastineessa todetaan kattovuodon olevan uusi, aikaisempaan vuotoon liittymätön. Vaurioalue on pieni ja se esitetään korjattavaksi ja eristettäväksi. KOy esittää, että koko osastoa ei tulisi sulkea. Teettämiensä tutkimusten pohjalta se ilmoittaa, ettei merkittävää ja selvää asumisterveyttä vaarantavaa ongelmaa ole edelleenkään pystytty osoittamaan. Vastineessa myönnetään vesikatteen olevan elinkaarensa päässä ja sen uusimisen tarve. Kattoremontti on otettu KOy Itätuulen korjausohjelmaan ja rahoitus varmistuneeksi kesän aikana.

Terveyshaitta on arvioitava kokonaisuutena ja sen arviointi kuuluu terveydensuojeluviranomaiselle. Altisteen toimenpiderajaa sovellettaessa huomioidaan altistumisen todennäköisyys, toistuvuus ja kesto, mahdollisuudet välttyä altistumiselta tai poistaa haitta sekä poistamisesta aiheutuvat olosuhteet ja muut vastaavat tekijät. Asumisterveysasetuksen perusteella toimenpiderajan ylittyminen voidaan todeta aistinvaraisesti kosteusvauriojälkenä sekä homeen hajuna. Maakellarimainen haju on tärkeä havainto, sillä pitkään jatkuneen kosteusrasituksen seurauksena mikrobikasvustoa voi kehittyä rakenteiden sisälle ilman merkkejä pinnoilla. KOy Itätuulen teettämät tutkimuksia ei ole tehnyt terveydensuojelulain 49 §:ssä mainittu ulkopuolinen asiantuntija, vaikka sen käyttämisestä on kiinteistönomistajalle useasti mainittu. Yksittäiset näytetulokset eivät kuvaa kokonaistilannetta, vaan näytteenoton tulisi perustua aina lähtötietojen ja kohteen katselmuksen perusteella tehtyyn suunnitelmaan. Em. prosessia kiinteistössä ei ole suoritettu. Lisäksi näytteet on otettu vuosi sitten eivätkä ne siten kuvasta nykyistä tilannetta. KOy Itätuulen vastineessa kirjoitetusta poiketen todetaan, että useassa näytetuloksen johtopäätöksessä on mainittava mahdollisesta kosteus- ja mikrobivauriosta indikoivasta yhdisteestä tai lajistossa havaitusta kosteusvaurioindikaattorilajista/-lajeista.

Palvelukoti Apila toimii ympärivuorokautista hoitoa antavana yksikkönä. Kolmannessa kerroksessa asuu kuusi asukasta sekä työskentelee työntekijöitä. Terveysuojelullisesti Palvelukoti Apilan tilannetta ei voi nähdä lyhytkestoisena häiriötilanteena, koska kattovuotoja on ollut useasti eikä tilannetta ole saatu korjattua pysyvästi. Viranomaisena on käyttänyt toimivaltaansa kohteen olosuhteiden parantamiseksi korjauskehotuksilla ja -määräyksellä, mutta ne eivät ole saaneet aikaiseksi tyydyttävää tulosta. Toimenpiteiden kiireellisyyttä puoltaa terveyshaittaa aiheuttavan olosuhteen toistuvuus ja työntekijöiden oireilu tiloissa (työterveyslääkärin lausunto yhä voimassa). Henkilökunta on ilmoittanut asukkaiden oireiluista, mutta niistä ympäristöterveysvalvonnalla ei ole lausuntoja. Näiden perustelujen vuoksi terveydensuojeluviranomaisen tulee ryhtyä terveydensuojelulain 27 §:n mukaisiin toimenpiteisiin.

Sovelletut oikeusohjeet:

Terveydensuojelulaki (763/1994) §:t 1, 2, 26, 27, 44, 45, 46, 49a, 49d, 51 ja 56

Terveydensuojeluasetus (1280/1994) §:t 15, 16 ja 17

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista (545/2015) §:t 1, 2, 3, 4, 15, 20 ja 21

Hallintolaki (434/2003) §:t 31, 32, 33, 34, 36, 44, 45 ja 46

VT. YMPÄRISTÖPÄÄLLIKKÖ MINNA KARHUNEN:

Ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosto päättää antaa terveyshaittaa esiintyvän olosuhteen perusteella seuraavat määräykset terveydensuojelulain 27 §:n nojalla:

1. Palvelukoti Apilan, os. Suojalanpolku 10, 94200 Kemi kolmannen kerroksen asukashuone 318 ja käytävä huoneiden 315 ja 318 välillä asetetaan terveydensuojelulain 27 §:n mukaiseen käyttökieltoon 12.6.2021 alkaen. Käyttökielto on voimassa niin kauan kuin terveyshaittaa aiheuttavat tekijät on poistettu.
2. Kehitysvammapalveluiden tulee huolehtia em. tilojen riittävästä tuulettamisesta niin kauan kunnes KOy Itätuuli on osastoinut vahinkoalueen pois muista palvelukodin tiloista.
3. KOy Itätuulen tulee toimittaa kuntotutkimusraportti, josta käy ilmi Palvelukoti Apilan katon ja suoraan sen alapuolella olevien rakenteiden kunto 31.8.2021 mennessä ympäristöterveysvalvonnan Kemien toimipisteeseen, os. Valtakatu 26, 94100 Kemi.

Raportissa tulee lisäksi olla selvitys kolmanteen kerrokseen aiheutuneen vaurion laajuudesta sekä selvitys asukashuoneen 318 hajun syystä.

4. Terveydensuojelulain 27 §:n nojalla kuntotutkimuksen suorittajan tulee täyttää terveydensuojelulain 49 §:n ja asumisterveysasetuksen 27 §:ssä ja liitteessä 3 kuvatut pätevyysvaatimukset. KOy Itätuulen tulee toimittaa tutkimuksen suorittajan tiedot ympäristöterveysvalvontaan (tarja.pesonen@tornio.fi).
5. KOy Itätuuli ei saa ryhtyä lisäkorjaustoimenpiteisiin ennen kohdassa 3. mainittua kuntotutkimusta. Kuntotutkimuksen perusteella KOy Itätuuli laatinee korjaussuunnitelman, jonka se toimittaa ympäristöterveysvalvontaan ennen korjaustöiden aloittamista. Tarvittaessa viranomaisen voi antaa uusia terveydensuojelulain 27 §:n ja/tai 51 §:n mukaisia määräyksiä terveyshaitan poistamiseksi.

Määräyksiä tulee noudattaa mahdollisesta valituksesta huolimatta.

Pidetään pöytäkirja kokouksessa tarkastettuna tämän asian osalta.

MERI-LAPIN YMPÄRISTÖTERVEYS- JA JOUKKOLIIKENNEJAOSTO:

Hyväksyttiin.

LISÄTIEDOT: johtava terveystarkastaja Tarja Pesonen p. 0405681694

TÄYTÄNTÖÖNPANO: Muutoksenhakuna hallintovalitus Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen

Otteet:

Kemin kaupunki, Kehitysvamma palvelut, Sankarinkatu 7, 94100 Kemi

Kiinteistö Oy Itätuuli, Valtakatu 34, 94100 Kemi

Meri-Lapin ympäristöterveysvalvonta / Tarja Pesonen
